

Asia: VN/5107/2022

Rikosvahinkolain uudistaminen; työryhmämietintö

Lausunnonantajan lausunto

1. Enimmäiskorvaus kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta (5 § 2 mom.)

-

2. Enimmäiskorvaus surmansa saaneen läheiselle aiheutuneesta henkilövahingosta johtuvista sairaanhoitokuluista ja ansionmenetyksestä (8 § 3 mom.)

-

3. Surmansa saaneen läheisen oikeus korvaukseen kuolemantapauksesta aiheutuneesta kärsimyksestä, korvausluokat ja enimmäiskorvaukset (8 § 4 mom.)

-

4. Kärsimyskorvauksen enimmäismäärät sekä ihmiskaupan uhrien ja panttivangiksi ottamisen uhrien siirto alimmasta korvausluokasta samaan luokkaan seksuaalirikoksen uhrien kanssa (9 § 2 mom.)

-

5. Saman vahinkotapahtuman perusteella suoritettavan korvauksen enimmäismäärä (10 § 1 mom.)

-

6. Perusvähennyksen korvaaminen alimmalla maksettavalla korvauksella (20 §)

-

7. Maksusitoumus terapiaan (28 § 2mom.)

-

8. Valtiokonttorin päätöksen itseoikaisu (38 § 1 j1 3 mom. sekä 38 a §)

Vakuutusosoikeus pitää mietinnön ehdotusta itseoikaisumenettelystä kannatettavana, eikä vakuutusosoikeudella ole huomautettavaa mietinnössä esitettyyn .

Vakuutusoikeus pitää kannatettavana myös 38 §:n 1 momenttiin esitettyä lisäystä siitä, että maksusitoumusta koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

9. Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuden laajentaminen (47 §)

-

10. Muuta

Tuomioistuinlain 7 luvun 1 §:n mukaan vakuutusoikeuden tehtävänä on toimia toimeentuloturvasasioiden erityistuomioistuimena. Vakuutusoikeus toimii rikosvahinkoasioissa muutoksenhakutuomioistuimena ja lausunto annetaan vain muutoksenhakuun liittyvien asioiden näkökulmasta. Näin ollen vakuutusoikeus ei lausu lausuntopyynnön kohdista 1 - 7 ja 9. Muutoksenhakuun liittyvistä asioista on lausuttu kohdassa 8.

11. Vaikutusarviointit

Oikeusministeriö pyytää kiinnittämään lausunnossa huomiota erityisesti vaikutusarviointeihin.

Mietinnön vaikutustenarvioinnissa on todettu, että rikosvahinkolakiin ehdotetut muutokset tulevat lisäämään Valtiokonttorissa käsiteltävien rikosvahinkohakemusten määrää ja että hakemusten määrän kasvu merkitsisi työmäärän lisääntymistä myös vakuutusoikeudessa. Toisaalta itseoikaisumenettelyn käyttöönoton voidaan mietinnössä todetun mukaan arvioida jossain määrin vähentävän vakuutusoikeuteen saapuvien valitusten määrää. Mietinnössä kiinnitetään huomiota myös siihen, että surmansa saaneen läheisten korvaussuojaan ehdotetulla muutoksella voidaan arvioida olevan jossain määrin vaikutusta vakuutusoikeudessa käsiteltävien asioiden laatuun. Vakuutusoikeus yhtyy näihin näkemyksiin, ja tuo lisäksi esiin sen, että lain soveltajalla oleva laajahko harkintavalta korvauksia määrättäessä voi myös lisätä valitusasioiden määrää ja aiheuttaa tulkintatilanteita, jotka lisäävät käsiteltävien valitusasioiden vaativuutta. Vakuutusoikeus toteaa, että esitettyjen muutosten vaikutuksia käsiteltävien asioiden määrään ja laatuun on vaikea arvioida etukäteen, mutta muutosten vaikutuksia tulee seurata ja huolehtia siitä, että käytössä on riittävät resurssit rikosvahinkoasioiden joutuiseen ja laadukkaaseen käsittelyyn.

Kivari Tuula
Vakuutusoikeus